

Τι είναι «φιλότιμο» και πώς γίνεται να το... εξάγουμε

/ [Γενικά Θέματα](#)

Πάνω από 1.000 ερμηνείες, ορισμοί και ιστορίες για το φιλότιμο έχουν συγκεντρωθεί στον σχετικό ιστότοπο.

Κι αν το περιλάλητο φιλότιμο ήταν κάτι συγκεκριμένο, μετρήσιμο, σχεδόν χειροπιαστό; Κι αν δεν μπορούσαμε να το ταιριάξουμε σε εμάς κατά πώς μας βολεύει, αλλά χρειαζόταν οι ίδιοι να το προσεγγίσουμε; Κι αν το φιλότιμο ξέφευγε απ' τα βιβλία και διέπνεε κάθε πτυχή της καθημερινότητάς μας, μετατρέπóταν σε εξαγώγιμο προϊόν περίπου όπως ο ήλιος και η θάλασσα;

Το εγχείρημα είναι τρελό, όπως κάθε επιστημονική περιπέτεια οφείλει να είναι. Μια ομάδα Ελλήνων και ξένων ερευνητών κοινωνικών επιστημών επιχειρεί να αφαιρέσει το πέπλο της αοριστίας που περιβάλλει την έννοια του φιλότιμου και να καταλήξει σε έναν συγκεκριμένο ορισμό. Και όπως αναφέρει στην «Κ» ο ψυχολόγος κ. Μάνος Χατζημαλωνάς, εκ των πρωτεργατών της πρωτοβουλίας, «το μυστήριο του φιλότιμου θα έχει λυθεί εντός του 2015».

Η προεργασία έχει ξεκινήσει στο Λονδίνο ήδη από το 2011. Εθελοντές επιστήμονες από τους χώρους της ψυχολογίας, της κοινωνιολογίας, της ιατρικής, της στατιστικής επιστήμης, των οικονομικών και της πληροφορικής, διαπιστώνοντας το κενό σχετικής επιστημονικής μελέτης στη σύγχρονη διεθνή βιβλιογραφία, συντάσσουν και καταθέτουν πρόταση διερεύνησης της σύνθετης και κεντρικής για την ελληνική πολιτισμική ταυτότητα έννοιας του φιλότιμου. «Κάθε λαός έχει ένα

ιδανικό στο οποίο τείνει και που κανείς δεν μπορεί να καπηλευτεί. Για τους Έλληνες αυτό είναι το φιλότιμο» εξηγεί ο κ. Χατζημαλωνάς. «Είναι ωστόσο πολύ σύνθετο ως έννοια. Όταν πριν από τρία χρόνια ξεκινήσαμε να το ερευνούμε, ανακαλύψαμε τις τερατώδεις διαφορές στο τι σημαίνει για κάθε Έλληνα φιλότιμο». Όπως διαπίστωσαν, στο φιλότιμο αποδίδονται συχνά οξύμωρα χαρακτηριστικά όπως η πραότητα, η συγκαταβατικότητα, η ανιδιοτέλεια ακόμα και η αφέλεια από τη μία, το πείσμα, η υπερηφάνεια, η ευθιξία ή ακόμα και η ετεροδοσοληψία από την άλλη.

«Δεν πρόκειται για “ελληνικό” θέμα. Είναι διεθνές, όπως η φιλοσοφία, ο ανθρωπισμός ή η δημοκρατία. Είναι λοιπόν επιτακτικό χρέος της κοινωνίας να το ορίζει κάθε τόσο». Είναι χαρακτηριστικό ότι όταν οι εθελοντές ξεκίνησαν την εκστρατεία ενημέρωσης για το εγχείρημα, επιστήμονες και ακαδημαϊκοί από όλο τον κόσμο «σήκωσαν αυτόματα τις κεραίες τους». Το ενδιαφέρον ήταν μεγάλο, το αντικείμενο συναρπαστικό.

Προκειμένου η προσπάθεια να συντονιστεί καλύτερα, τον προηγούμενο Σεπτέμβριο ιδρύθηκε το μη κερδοσκοπικό κέντρο ερευνών κοινωνικής καινοτομίας με την επωνυμία «Φιλότιμο Ιδρυμα», με έδρα το Λονδίνο όπου ζουν και εργάζονται οι περισσότεροι εκ των εθελοντών ερευνητών. Η πρώτη σημαντική φάση του διεθνούς εγχειρήματος είναι ο εννοιολογικός πληθοπορισμός, δηλαδή ο συμμετοχικός προσδιορισμός της έννοιας φιλότιμο. «Ετσι διεξάγονται οι έρευνες στις κοινωνικές επιστήμες: ρωτάμε όσους περισσότερους ανθρώπους μπορούμε!» Από τις 21 Δεκεμβρίου 2014, στην ιστοσελίδα philotimo.org βρίσκεται ανηρτημένη έρευνα την οποία μπορεί ο καθένας να συμπληρώσει δίνοντας τους δικούς του ορισμούς για το φιλότιμο, τις δικές του ιστορίες, ακόμα και οπτικοακουστικά στοιχεία, όπως εικόνες, βίντεο, ακόμα και σέλφις. Η συγκέντρωση των διαφορετικών ερμηνειών του φιλότιμου θα ολοκληρωθεί στις 21 Μαρτίου 2015, οπότε θα ξεκινήσει η επεξεργασία των στοιχείων. Ηδη έχουν συγκεντρωθεί πάνω από 1.000 ερμηνείες, ορισμοί και ιστορίες για το φιλότιμο, αναφέρει η Καθημερινή. Η δεύτερη φάση του εγχειρήματος είναι η διερεύνηση των ευεργετικών εφαρμογών τόσο σε προσωπικό όσο και συλλογικό επίπεδο, η μετατροπή του σε όχημα θετικής αλλαγής. «Αφού ορίσουμε τι σημαίνει φιλότιμο και δούμε ποιο είναι στην πραγματικότητα αυτό το πράγμα που μας ενώνει, στόχος είναι να δημιουργήσουμε ένα κοινό αφήγημα. Ετσι, μπορεί να προκύψουν κάποιοι “κανόνες”, τους οποίους κάποιος μπορεί να ασπαστεί, μια επιχείρηση φερ’ ειπείν. Αν το εξάγουμε ως κάτι που κάνουν οι Έλληνες, μπορεί να αποτελέσει από μόνο του ένα εργαλείο διπλωματίας». Όπως γράφει η ομάδα των ερευνητών στην ιστοσελίδα τους, «θεωρούμε την αναγνώριση, μελέτη και παρότρυνση για συλλογική καλλιέργεια του φιλότιμου χρέος μας, και δεν είμαστε μόνοι όταν μοιραζόμαστε την πεποίθηση ότι μπορούμε μέσω της αναβίωσής του να οδηγηθούμε συνειδητά έξω από την κρίση αξιών και ταυτότητας που προηγήθηκε της οικονομικής».

Πηγή: thrakitoday.com